

Krzysztof Kałużny, Andrzej Rokita
AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WE WROCŁAWIU

ZAINTERESOWANIA AKTYWNOŚCIĄ RUCHOWĄ UCZENNIC Z GIMNAZJUM INTEGRACYJNEGO

ABSTRACT

Interest in motor activity among students in integrated lower secondary school

Background. The variety of children's dysfunctions, their peculiarity and range, determine to a high degree the motor abilities and the participation of students in PE classes. A considerable group of parents with their children's medical certificates exempting their children from the participation in the physical education classes, which is in most cases the only form of motor activity the children take part in. In process of education it is very important to arouse and keep curiosity, which stimulates students' particular interests. While implementing the aims of physical education, the teacher should identify the students' interest in motor activity. The knowledge of students' interests helps create attractive and equally balanced program of physical education. **Material and methods.** The study was conducted in October 2009 on the sample of 65 girls, out of which 22 were disabled, who attended 1st, 2nd, 3rd grades in an integrated lower secondary school. As a research tool, a survey questionnaire was used. **Results.** The disabled girls indicated mostly volleyball and football, but in the lower grades the range of interests was wider; other sports like basket ball, swimming, cycling exceeded 50% of preferences. One of the factors which determines popularity of sports is television and international successes of Poland national teams. Another factor is the sports policy adopted by Wrocław authorities which include such projects as annual swimming courses for the 3rd grade pupils, free of charge entrance to the indoor ice rink in winter for skating use and in autumn for roller-skating use. **Conclusions.** There are no major differences between sports preferences of disabled and able bodied girls.

Key words: interest, motor activity, integrated school, disabled students, grammar school

WPROWADZENIE

W Polsce, w latach 90. XX w. zaczęły powstawać ogólnodostępne szkoły podstawowe, a później gimnazja integracyjne bądź szkoły z oddziałami integracyjnymi. Celem powstania tych szkół było m.in. włączenie uczniów niepełnosprawnych w system kształcenia przez integrację.

Integracja to umiejętność harmonijnego współżycia i współdziałania osób niepełnosprawnych w szkole, domu, pracy czy w czasie wolnym. Integracja to proces zespalandia, zachodzący w społeczeństwie lub w poszczególnych grupach, wyrażający się częstotliwością kontaktów, ich intensywnością oraz wspólnotą wartości i norm [1]. Nauczanie integracyjne dąży do usprawnienia jednostki niepełnosprawnej przez samodzielne, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym

do stania się jednostką społeczną – z wszystkimi jej przywilejami i obowiązkami [2].

Efektom nauczania integracyjnego są istotne zmiany w rozwoju emocjonalnym uczniów niepełnosprawnych, m.in. wzrost poczucia własnej wartości, samooceny, pewności siebie. Dotychczasowa postawa wycofująca uczniów niepełnosprawnych ustępuje potrzebie nawiązywania kontaktów, także z pełnosprawnymi rówieśnikami. To mobilizuje ich do rozbudzania ambicji i naśladowania pozytywnych wzorców. Uczniowie niepełnosprawni intelektualnie stają się bardziej komunikatywni i samodzielni. Czują się dowartościowani, gdy np. okazują się sprawniejsi fizycznie w rywalizacji sportowej.

W procesie kształcenia fizycznego niezwykle ważne jest diagnozowanie zainteresowań aktywnością ruchową uczniów (w tym uczniów niepełnosprawnych). Poznanie za-

interesowań uczniów pomocne jest w tworzeniu atrakcyjnego, egalitarnego programu nauczania z wychowania fizycznego.

Na podstawie analizy literatury przedmiotu można stwierdzić, że zainteresowania aktywnością ruchową zależą od płci, miejsca zamieszkania, wieku badanych, pory roku, w której przeprowadzono ankiety i wielu innych czynników [3–9].

CEL BADAŃ

Celem pracy było określenie zainteresowań aktywnością ruchową uczennic Gimnazjum Integracyjnego nr 50 z Zespołu Szkół nr 11 we Wrocławiu.

Poszukiwano odpowiedzi na następujące pytania badawcze:

1. Jakie są zainteresowania aktywnością ruchową niepełnosprawnych uczennic z klas integracyjnych w badanym gimnazjum?
2. Jakie są zainteresowania aktywnością ruchową pełnosprawnych uczennic z klas integracyjnych badanego gimnazjum?

MATERIAŁ I METODY BADAŃ

Badaniami objęto uczennice Gimnazjum Integracyjnego nr 50 z Zespołu Szkół nr 11 we Wrocławiu. Zdiagnozowano 62 uczennice (w tym 22 dziewczęta niepełnosprawne) (tab. 1). W badaniach zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, posługując się techniką ankiety [10]. Przeprowadzono je w październiku 2009 r. Ankiety uczennice wypełniały przed lekcją wychowania fizycznego. Zbyt mała zbiorowość przebadanych uniemożliwiła przeprowadzenie analizy statystycznej.

WYNIKI

Największym zainteresowaniem uczennic niepełnosprawnych cieszyła się piłka siatkowa (I klasy – 78%, II klasy – 67%, III klasy – 86%) oraz piłka nożna (I klasy – 67%, II klasy – 100%, III klasy – 57%). Duże zainteresowanie uczennic z klas I (na poziomie powyżej 50%) wzbudziła piłka nożna, koszykówka, piłka ręczna, pływanie (67%) oraz

Tab. 1. Liczba badanych uczennic gimnazjum integracyjnego

Klasa	Dziewczęta		Σ
	niepełnosprawne	pełnosprawne	
I	9	11	20
II	6	12	18
III	7	17	24
Σ	22	40	62

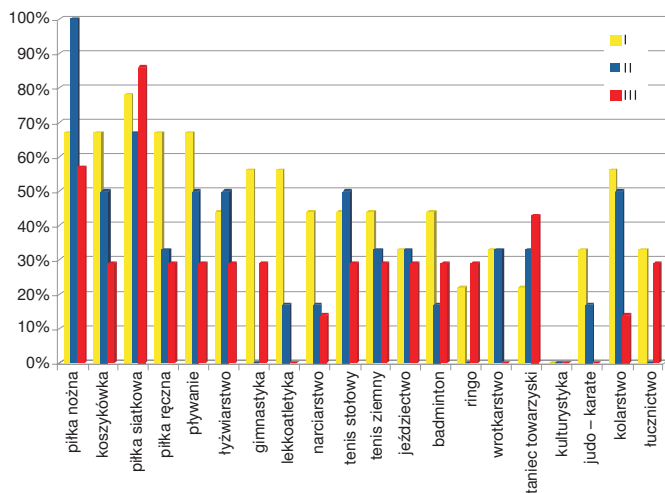
gimnastyka, lekkoatletyka, kolarstwo (56%) (ryc. 1). W klasach II wymieniano koszykówkę, pływanie, łyżwiarstwo, tenis stołowy oraz kolarstwo (50%). W klasach III natomiast, poza piłką siatkową oraz piłką nożną, żadna inna dyscyplina nie cieszyła się zainteresowaniem powyżej 50%. Uczennice niepełnosprawne w klasach I nie wykazały żadnego zainteresowania kulturystyką, w klasach II zaś nikt nie interesował się gimnastyką, ringiem, kulturystyką, łucznictwem, a klasach III – lekkoatletyką, wrotkarstwem, kulturystyką, judo – karate (ryc. 1).

Największym zainteresowaniem dziewcząt pełnosprawnych, podobnie jak niepełnosprawnych, cieszyła się piłka siatkowa (I klasy – 82%, II klasy – 75%, III klasy – 88%) (ryc. 2). W klasach I dużą popularność miały: wrotkarstwo (73%), jeździectwo (64%) oraz piłka nożna, koszykówka, piłka ręczna, pływanie (54%). W klasach II – piłka nożna, pływanie (67%), tenis stołowy (58%) oraz gimnastyka (50%). W klasach III sporym zainteresowaniem cieszyła się piłka ręczna i pływanie (59%) (ryc. 2).

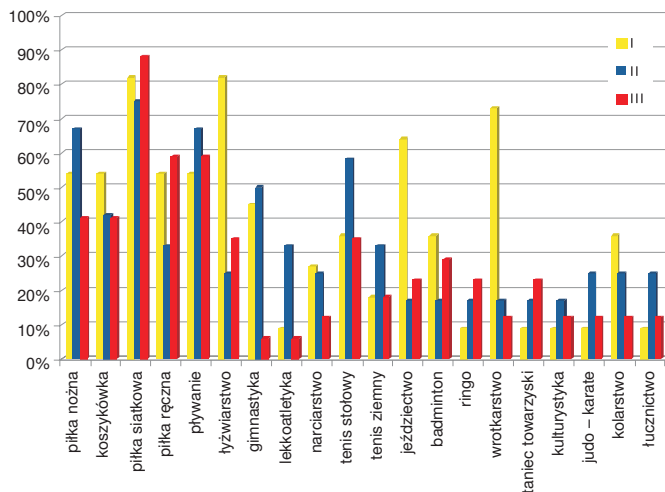
PODSUMOWANIE

Największym zainteresowaniem wśród badanych uczennic z klas integracyjnych gimnazjum cieszyła się piłka siatkowa (I klasy – 80%, II klasy – 72%, III klasy – 88%) (ryc. 3). W klasach I ponad 50% uczennic lubiło piłkę nożną, koszykówkę, piłkę ręczną, pływanie, łyżwiarstwo, wrotkarstwo, gimnastykę oraz jeździectwo. W klasach II dużą popularność zdobyły piłka nożna (78%), pływanie (61%) i tenis stołowy (56%). W klasach III jedynie piłkę ręczną oraz pływanie wymieniała połowa uczennic.

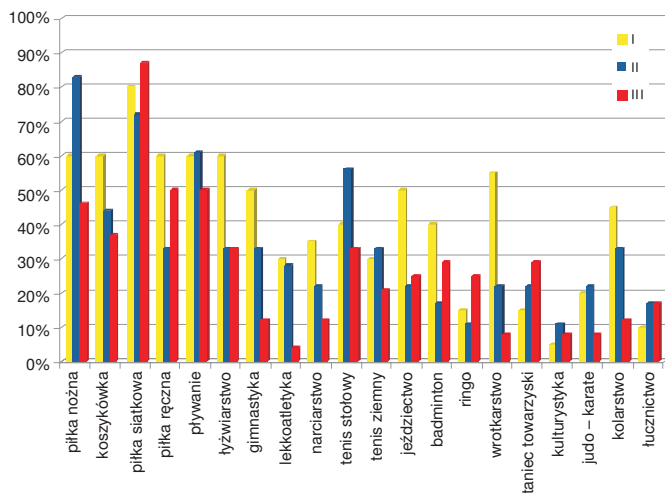
Niepełnosprawne dziewczęta najczęściej były zainteresowane piłką siatkową i piłką

Ryc. 1. Zainteresowania aktywnością ruchową uczennic niepełnosprawnych

Ryc. 2. Zainteresowania aktywnością ruchową uczennic pełnosprawnych

Ryc. 3. Zainteresowania aktywnością ruchową uczennic z klas integracyjnych

nożną (ryc. 1). Pełnosprawne dziewczęta najbardziej lubiły piłkę siatkową. Porównując zainteresowania aktywnością ruchową uczennic z poszczególnych poziomów kształcenia, stwierdzono, że ponad 50% uczennic z klas I spośród 20 propozycji różnych form aktywności ruchowej wybrało aż 9 dyscyplin. Wraz z wiekiem badanych liczba dyscyplin, którymi interesowała się ponad połowa uczennic, zmniejszała się. W klasach II były to 4 dyscypliny, a w klasach III – 3 (ryc. 3).

Na tak duże zainteresowanie piłką siatkową, piłką nożną czy piłką ręczną mogą mieć wpływ media. Dzięki nim utrzymuje się bardzo wysoki poziom popularności wymienionych dyscyplin. Zmniejszenie liczby transmisji meczów koszykówki odbiło się spadkiem zainteresowania uczniów tą grą zespołową. Przykładem wpływu mediów na wzrost zainteresowania aktywnością ruchową jest też piłka ręczna. Z wcześniejszych badań autorów [5–8] wynikało, że piłka ręczna nie cieszyła się dużym zainteresowaniem. Sukcesy męskiej reprezentacji Polski i transmisje meczów, zdaniem autorów, wpłynęły na taki wzrost popularności tej dyscypliny.

Na duże zainteresowanie uczennic gimnazjum pływaniem, łyżwiarstwem czy wrotkarstwem mogą mieć wpływ prowadzone od kilku lat przez Urząd Miasta Wrocławia następujące projekty:

- projekt nauki pływania dla wszystkich uczniów klas III szkoły podstawowej, realizowany przez cały rok,
- projekt bezpłatnego korzystania przez uczniów ze sztucznego lodowiska w okresie zimowym,
- projekt bezpłatnego korzystania z lodowisk przed sezonem zimowym (wrotkarstwo).

WNIOSKI

1. Największym zainteresowaniem uczennic niepełnosprawnych cieszyły się:

- w klasach I: piłka siatkowa, pływanie, piłka nożna, koszykówka i piłka ręczna,
- w klasach II: piłka nożna i piłka siatkowa,
- w klasach III: piłka siatkowa.

2. Największe zainteresowanie pełnosprawnych uczennic wzbudzały:

- w klasach I: piłka siatkowa, łyżwiarstwo, wrotkarstwo i jeździectwo,
- w klasach II: piłka siatkowa, piłka nożna i pływanie,
- w klasach III: piłka siatkowa.

Uczennice niepełnosprawne wybierają w większości te same formy aktywności ruchowej co uczennice pełnosprawne. W klasie I różnice wystąpiły przy wyborze lekkoatletyki, wrotkarstwa, łyżwiarstwa i jeździectwa. W klasie II różnice dotyczyły gimnastyki, kulturystyki i ringo, w klasie III zaś lekkoatletyki, wrotkarstwa, kulturystyki i judo – karate.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Dziedzic J., Kultura fizyczna osób niepełnosprawnych. Psychopedagogiczne i medyczne studium terminologiczne, AWF, Poznań 1996. [2] Apolinarska M., Integracja edukacyjna – wyzwanie czy zadanie dla polskiej oświaty, [w:] Borowski R., Zabłocki K.J. (red.), Człowiek niepełnosprawny we współczesnym świecie, Warszawa 1999. [3] Frómel K., Formankova S., Bartoszewicz R., Koszczyc T., Sportovní zajmy zkus wrocławského a olomouckého regionu z hlediska pojetí školní tělesné výchovy, [w:] Mynarski W., Słężyński J. (red.), Efekty kształcenia i wychowania w kulturze fizycznej, PTNKF, AWF, Katowice 1996. [4] Frómel K., Nowosad J., Svozil Z., Pohybová aktivita a sportovní zajmy mládeže, Univerzita Palackého, Olomunec 1999. [5] Kałużny K., Rokita A., Zainteresowania uczniów klas integracyjnych różnymi formami aktywności ruchowej z piłką, [w:] Koszczyc T., Dembiński J. (red.), Instrumentalne wykorzystanie gier z piłką, WTN, Wrocław 2003, 35–41. [6] Kałużny K., Zainteresowanie różnymi formami aktywności ruchowej wśród uczniów klas I–III gimnazjum integracyjnego, *Rozprawy Naukowe AWF we Wrocławiu*, 2010, 30, 212–217. [7] Rokita A., Zainteresowania aktywnością ruchową z piłką uczniów klas I liceum ogólnokształcącego, *Człowiek i Ruch*, 2001, 1 (3) supl., 93–96. [8] Rokita A., Zainteresowania aktywnością ruchową z piłką uczniów klas I liceum ogólnokształcącego w latach 1995–2001, [w:] Koszczyc T., Dembiński J. (red.), Instrumentalne wykorzystanie gier z piłką, WTN, Wrocław 2003, 25–33. [9] Strzyżewski S., Górna K., Lekcje wychowania fizycznego i sport w opinii uczniów i uczennic, AWF, Katowice 1989. [10] Rokita A., Zainteresowanie formami aktywności ruchowej a postawa wobec kultury fizycznej uczniów szkół ponadpodstawowych, rozprawa doktorska, AWF, Wrocław 1997.